

Öngyilkosságok

A tartalomból

- 1 Hajlamosító tényezők
- 1 Előfordulás a világban
- 1 Itthon javuló tendencia
- 2 A nem, a kor és a hogyan

Hajlamosító tényezők

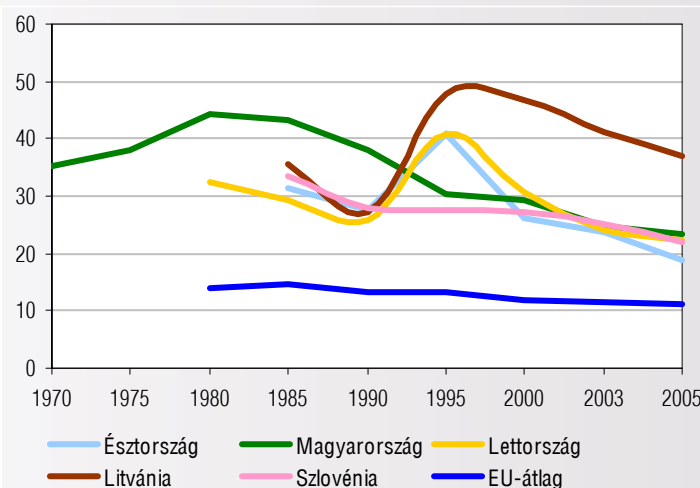
Az öngyilkosság évezredek óta létező jelenség. Nem betegség, nincsenek öngyilkos típusok vagy személyiségek. Az öngyilkosságnak különböző szintű rizikófaktorai ismertek. Elsődleges rizikófaktorai a pszichiátriai zavar (depresszió, alkohol- vagy drogfüggőség, skizofrénia), öngyilkosság előfordulása a családban, megelőző öngyilkosság(ok), és a csökkent szerotonin (agyi ingerületátvivő anyag) szint. Ha ezek közül akár csak egy is fennáll, a kockázat komolyan mondható. A másodlagos (negatív élethelyzet) vagy harmadlagos (nem, életszakasz, évszak) rizikófaktorok előrejelző értéke azonban önmagában csekély. A számos veszélyeztető tényező mellett kevés olyan protektív akad, amely bizonyos védelmet jelent a meghívott halál ellen. Ezek között emlegetik a vallásosságot, a tradicionális értékrendet, a jó családi és szociális háttérrel, a terhességet, a szülést követő egy évet, a nagyobb gyermekszámot és a rendszeres testedzést.

Előfordulás a világban

Az öngyilkosság előfordulási gyakorisága Európában és Ázsiában a legmagasabb, míg Észak-Amerikában és Ausztráliában kisebb. A legtöbb öngyilkosságot elkövető tíz ország között csak három Európán kívüli van, és a lista élen szovjet utódállamok állnak. Ezzel szemben a legritkább az öngyilkosság Közép- és Dél-Amerikában és az arab világban. Európában a mediterrán országok lakói vetnek legritkábban önkézzükkel véget életüknek. Ázsián belül Indiában kevés az öngyilkosság.

Unió tagországok, ahol a legtöbb öngyilkosság történik (100 ezer lakosra jutó halálozási ráta)

1. ábra

A gazdasági helyzet vagy a társadalmi ranglétrán elfoglalt hely nem meghatározó az önpusztító hajlam terén, bár kétségtelenül befolyásoló. A megfigyelések szerint a legmagasabb és a legalacsonyabb társadalmi rétegekben gyakoribb, a legfejlettebb országokban pedig meredeken emelkedik a fiatalok öngyilkossági mutatója.

Gyakrabban fordul elő a nap és a hét első felében, a tavaszi, valamint a nyári hónapokban. Számuk megugrik a nagy gazdasági válságok idején, viszont háborús helyzetben alig fordul elő. Ismert jelenség, hogy híres személyiségek öngyilkossága a depresszióban, válsághelyzetben lévőkre olyan erővel hathat, hogy valóságos járványokat indíthat el. A bemutatás módja, a média szerepe, felelőssége ebben döntő lehet.

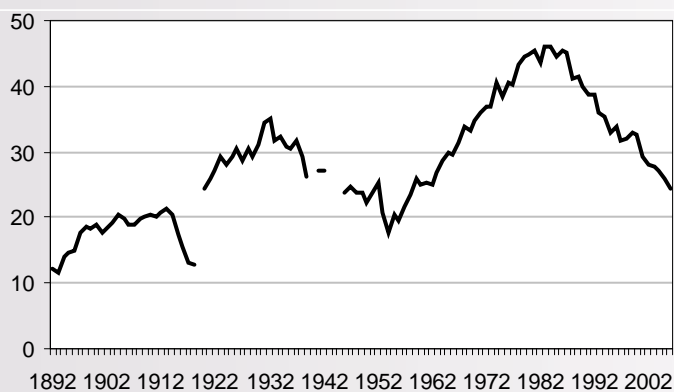
Világszerte százezer emberre számítva 16 öngyilkosság történik évente. Az utóbbi 45 évben számuk világviszonylatban 60%-kal emelkedett. Az öngyilkosság a világon mindenütt gyakoribb a férfiak körében, az öngyilkossági kísérlet viszont inkább a nőkre jellemző.

Itthon javuló tendencia

Magyarországon a legtöbben, 4911-en 1983-ban vetettek véget életüknek. Ez az év az 1955-ben kezdődött meredek emelkedésnek volt a csúcspontja. Néhány évig számuk magas szinten ingadozott, majd 1987-től csökkenni kezdett. 18 év leforgása alatt a százezer lakosra jutó öngyilkosságok száma 47%-kal csökkent, 2006-ban számuk 2460 volt.

2. ábra

Százezer lakosra jutó öngyilkosságok száma Magyarországon (1892–2006)

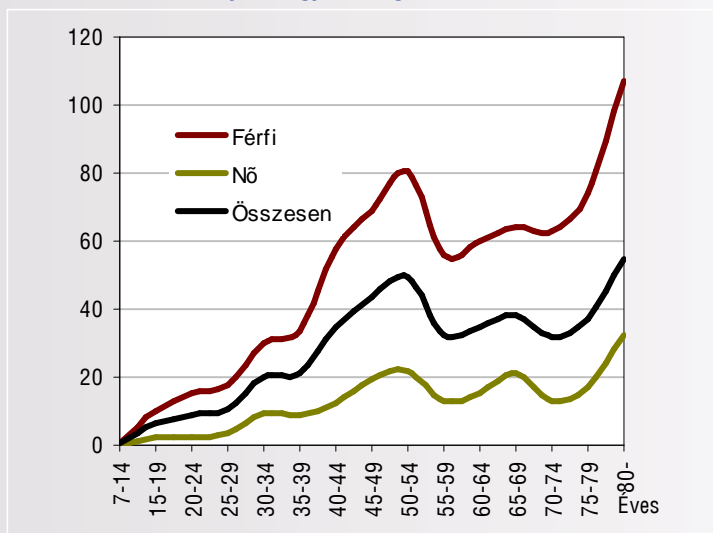
Hazánkban az öngyilkosságok aránya más országokkal összehasonlítva továbbra is magas. Világviszonylatban is az első tíz ország között vagyunk (jelenleg az ötödikek), mindössze négy szovjet utódállam: Litvánia (világviszonylatban elsőként), Fehéroroszország, Oroszország és Kazahsztán áll előttünk a statisztikákban. Az első tíz ország között három Európán kívüli van: Kazahsztán, Guyana és Japán.

A nem, a kor és a hogyan

Az öngyilkosságot elkövetők mintegy háromnegyede - 2006-ban 1861 - férfi, és öngyilkosságaik száma évente nagyobb kilengéseket mutat, mint a nőké. A nők száma lassabban, de stabilabban csökken, 2006-ban 599 volt.

3. ábra

Százezer lakosra jutó öngyilkosság életkor szerint, 2006

Információk:

További nemzetközi információért keresse az [EU-INFO statisztikai szolgálatot](#)

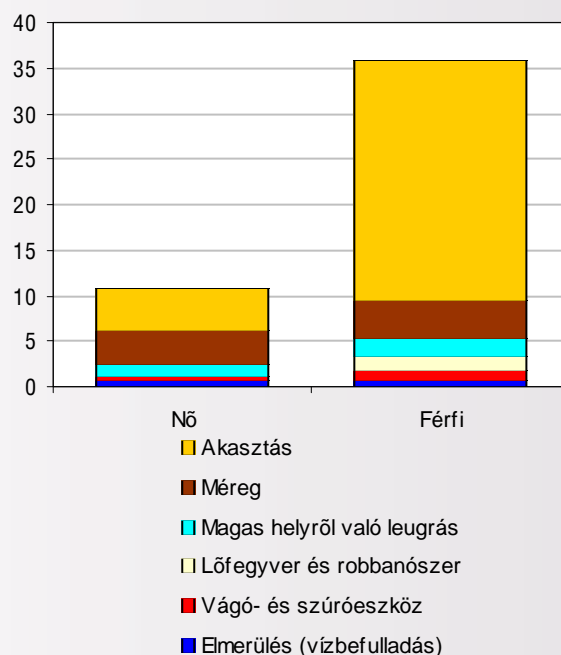
Elérhetőségek:

aniko.nagy@ksh.hu
Telefon: 345-6358
[Információs szolgálat](#)
Telefon: 345-6789
www.ksh.hu

Az öngyilkosságok arányszáma idős korban a legmagasabb, de magas a 45-55 év közötti életszakaszban is. Idős korban az életeredő csökkenése és az ezzel járó időskori depresszió, az életút közepén pedig az életközépi válságnak emlegetett jelenség lehet ennek hátterében. Nemtől függetlenül a házások arányaiban ritkábban követnek el öngyilkosságot, mint az özvegyek vagy elváltak. A különbségek a férfiaknál markánsabbak: az elvált férfiak 3,2-szer, az özvegyek 3,7-szer több öngyilkosságot követtek el 2006-ban, mint nős társaik. Az elvált nők 2,8-szor, az özvegyek 2,5-szer többször dobták el maguktól az életet, mint a férjezettek.

4. ábra

Százezer lakosra jutó öngyilkosság Magyarországon a leggyakoribb módok és nemek szerint, 2006

Az öngyilkosság mikéntjét tekintve a leggyakoribb az önakasztás, első sorban a férfiak körében. Náluk az öngyilkosságok közel 70%-a ezzel a módszerrel történt 2006-ban. Az akasztást mindkét nem esetében a mérgek beszedése és a magas helyről való leugrás követi az elkövetési módok között. Az öngyilkos férfiak 3,8%-a valamilyen lőfegyvert fordított maga ellen.